

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень комунального підприємства "Лісомисливське господарство "Плужненської сільської ради на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

"04" грудня 2025 року

с. Плужне,

Шепетівського району, Хмельницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист"(далі - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Василем ОРЛОМ на підставі листа до листа комунального підприємства «Лісомисливське господарство» Плужненської сільської ради (далі - КП «Лісомисливське господарство») від "01" грудня 2025 року № 90), головним лісничим КП «Лісомисливське господарство» Сергієм ВОРОЩУКОМ старшим майстром лісу Ярославом ПЕРЧУКОМ старшим майстром лісу Ігорем АНДРОЩУКОМ в період з 03.12. по 04.12.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п.8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні КП «Лісомисливське господарство»

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2013 року КП "Борисів", матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року КП "Дертківське", матеріалів базового лісовпорядкування 2013 року КП "Кунів": матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року КП "Плужне":

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	Причини призначення заходів	Інтенсивність призначення заходу%
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, м	запас деревостану, м. куб на 1 га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17
ЛМД Борисів	2	8	1,7		1,7	10СЗ	54	0.80	1	20	26	310	4	малий та великий соснові лубоїди	10
ЛМД Борисів	3	12	1,1		1,1	9СЗ11ВЛЧ	70	0.70	1А	26	36	380	4	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі	10
ЛМД Борисів	4	9	3,3		3,3	10СЗ	64	0.80	1А	26	32	430	4	малий та великий соснові лубоїди	10
ЛМД Борисів	6	10	2,6		2,6	10СЗ	75	0.70	1	24	32	330	4	малий та великий соснові лубоїди	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17
ЛМД Борисів	6	7	0,9		0,9	10СЗ	85	0.60	1	25	36	350	4	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Борисів	8	7	14,2		14,2	10СЗ	40	0.80	1А	18	20	280	4	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Борисів	6	15	2,6		2,6	10СЗ	35	0.90	3	9	12	110	4	малий та виликий соснові лубоїди	25
Разом по майстерські дільниці СРВ					26,4										
ЛМД Дертка	1	6	1,2		1,2	10СЗ	50	0.65	1А	21	24	285	4	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Дертка	4	8	1,7		1,7	10ВЛЧ	65	0.70	1	21	26	210	4	кореневі та стовбурові гнилі	10
ЛМД Дертка	7	18	3,2		3,2	10СЗ	64	0.70	1	22	26	348	4	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Дертка	10	3	2,8		2,8	10СЗ	59	0.70	1	20	22	287	3	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Дертка	13	27	15,5		15,5	10СЗ+ВЛЧ	49	0.75	1	20	24	310	3	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Дертка	13	15	8,3		8,3	10ВЛЧ	65	0.70	2	21	26	220	3	стовбурові гнилі	10
Разом по майстерські дільниці СРВ					32,7										
ЛМД Кунів	4	1	2,0		2,0	10СЗ	48	0.75	1	19	24	290	4	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Кунів	4	2	1,8		1,8	10СЗ	51	0.75	1	20	24	300	4	малий та виликий соснові лубоїди	10
ЛМД Кунів	2	2	5,8		5,8	10СЗ	49	0.70	1	19	22	260	4	малий та виликий соснові лубоїди	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17
ЛМД Кунів	2	3	2,3		2,3	10СЗ	44	0.70	1	17	20	220	4	малий та великий соснові лубоїди	15
ЛМД Кунів	2	15	5,2		5,2	7ВЛЧ(71) ЗВЛЧ (41)	71	0.65	2	24	26	220	4	стовбурові гнилі	10
ЛМД Кунів	2	26	1,5		1,5	10СЗ	39	0.70	1	15	18	190	4	малий та великий соснові лубоїди	15
ЛМД Кунів	6	14	9,0		9,0	10СЗ	30	0.70	1	12	12	130	4	малий та великий соснові лубоїди	20
ЛМД Кунів	9	21	5,9		5,4	10СЗ	49	0.70	1	20	22	290	4	малий та великий соснові лубоїди	10
ЛМД Кунів	6	12	4,1		4,1	10ЯЛ+СЗ+Г 3	28	0.80	1	11	12	160	4	короїд типограф, малий та великий соснові лубоїди, некроз ГЗ	15
Разом по майстерські дільниці СРВ					37,1										
ЛМД Плужне	3	7	3,6		3,6	10СЗ	41	0.90	1А	19	24	310	4	малий та великий соснові лубоїди	10
Разом по майстерські дільниці СРВ					3,6										
Всього по КП "Лісомисливське господарство"					99,8										

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать комунальному підприємству "Лісомисливське господарство" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбуровий шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по КП "Лісомисливське господарство" складає 99,8 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження				Примітки
	слабкий	середній	ильні	Всього	
лубоїди соснові малий та великий		80,3	15,4	95,7	
кореневі та стовбурові гнилі		13,5		13,5	
короїд типограф			4,1	4,1	
Разом		93,8	19,5	99,8	

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають: лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor*), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda*), короїд шестизубий (*Ips sexdentatus*). Основною причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*). Більшість дерев СЗ відносяться до сухостою минулих років та поточного року (VI-та і V категорія стану відповідно), але разом з тим - зустрічаються дерева IV-ї категорії стану). Переважає вершинний тип всихання, крони всихаючих та сильно ослаблених дерев сильно ажурні, спостерігається зміна (освітлення) кольору глиці від світло-зеленого до жовтого, дерева заселені стовбуровими шкідниками (про що свідчить наявність "стрижених пагонів СЗ поточного приросту від 3 - 4 шт/м² до 7 шт./м²), в наявності часткове опадання кори, дерева зі зламаними кронами, тощо. Частина дерев (V та VI категорій стану) відпрацьовані комплексом златок, про що свідчать наявність характерних ходів та бурової муки під корою дерев. Ступінь пошкодження/всихання - від середнього до сильного. Характер розподілу сухостійних дерев - поодинокий та груповий.

З хвороб лісу на листяних породах – кореневі та стовбурові гnilі (ВЛЧ,ГЗ). Листяні насадження в основному представляють собою стиглі та перестійні розбалансовані лісові ділянки вегетативного походження. Дерев ВЛЧ, вражені кориневими та стовбуровими гnilями, які викликаються комплексом еколого - кліматичних факторів, та дерево – руйнівними грибами, а саме опеньком осіннім, дерева граба звичайного некрозом граба. В представленому насадженні гnilі є найпоширенішим типом захворювань, які характеризуються розм'якшенням і руйнуванням тканини дерев (заболоні), уражених різними організмами, всихання дерев в результаті міжвидової та внутрішньовидової боротьби.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацьованням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Насадження вражені стовбуровими шкідниками характеризуються відпадом дерев змішаного типу – наявний в них сухостій дерев порід Сз, та ЯЛЕ, носить як поодинокий так і груповий характер (групи невеликі в середньому по 2 – 3 дерева), також наявні куртини де спостерігається масовий відпад Сз та ЯЛЕ Збудниками стовбурових гnilей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гnilі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламні гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Ураження стовбуровими гnilями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень. Ураження і руйнування коренів дуже сильно впливає на стан дерев, так як порушується надходження в його надземні частини води та поживних речовин. Тому кореневі гnilі призводять до швидкого ослаблення і всихання дерев, вітровалів та заселення дерев стовбуровими шкідниками.

Також в обстежених насадженнях наявний вітровал минулих років поодинокого та групового характеру. В частині насаджень через дію поривів вітру відбувається вивалення дерев, злам стовбура через враження опеньком осіннім, є дерева з підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами. В цих насадженнях спостерігаються сухостійні дерева сосни звичайної, які загинули внаслідок виникнення в минулих роках осередків малого та великого соснового лубоїдів. Всихання даних насаджень коливається в межах 10 - 25%. Основу дерев, що потребують видалення, становлять дерева 5 та 6 категорій стану сосни звичайної, (характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні).

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев у наслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників, кореневих та стовбурових гнилей та відносяться до II та III класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» **рекомендовано провести санітарне рубання вибіркове (ВСР) на площі 99,8 га.**

Під час проведення даного обстеження працівникам КП «Лісомисливське господарство» надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводимуться силами лісової охорони КП «Лісомисливське господарство» На момент обстеження ознак відводу невиявлено.*

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

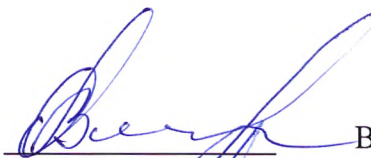
1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центрально-Західним міжрегіональним управлінням лісового та
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку осередків стовбурних шкідників.
4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в трьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - КП «Лісомисливське господарство» підприємство".

ПІДПИСИ:

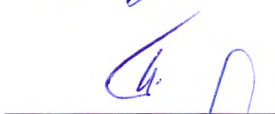
Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП
"Київлісозахист"

Василь ОРЕЛ

Головний лісничий КП «Лісомисливське
господарство»

Сергій ВОРОЩУК

Старший майстер лісу КП
«Лісомисливське господарство»

Ярослав ПЕРЧУК

Старший майстер лісу КП
«Лісомисливське господарство»

Ігор АНДРОЩУК